

Integrerings- og mangfoldsdirektoratet

Kunnskapsdepartementet

Postboks 8119 Dep.
0032 OSLO

DERES REF
201004890

VÅR REF
10-01778-4. MAKR

DATO
31.1.2011

Postadresse:
Postboks 8059
dep
0031 Oslo

Besøksadresse:
Tollbugata 20

Internett:
www.imdi.no

E-post:
post@imdi.no

Sentralbord:
24 16 88 00

Telefaks:
24 16 88 01

Org.nr:
987 879 696

Bankkonto:
7694.05.12693

Hørings svar fra IMDi - NOU:8 Med forskertrang og lekelyst - Systematisk pedagogisk tilbud til alle førskolebarn

Viser til høringsbrev datert 29.10.2010 vedrørende NOU:8 2010.

Kunnskapsdepartementet har invitert høringsinstansene til å uttale seg om alle forslagene.

IMDi oppfatter at Brenna-utvalget har foretatt en grundig gjennomgang og utredning av det systematiske pedagogiske tilbudet til førskolebarn. Utredningen er et svært viktig bidrag for å sette fokus på at systematiske og kvalitetsmessig gode tiltak for barn i førskolealder vil ha positiv effekt på barns utdanning og yrkesaktivitet som voksne. Utredningen er derfor et viktig bidrag til politikktviklingen for å utjevne sosiale forskjeller.

IMDi har i høringsuttalelsen i hovedsak valgt å kommentere utvalgets forslag ut fra våre erfaringer med områdesatsinger i Oslo, hvor gratis kjernetid er et viktig virkemiddel for å utjevne sosiale ulikheter. Satsingen har også gitt oss kunnskap om viktigheten av foreldremedvirkning og systematisk arbeid for gode overganger fra barnehage til skole. Våre innspill refererer til utredningens kapittelinndeling.

Vi vil påpeke feil i fakta om utvidelse av gratis kjernetid i del II, kap 5.5.2.2 *Organisering av gratis kjernetid i Oslo*. I første avsnitt, andre setning heter det: "Ordnings ble utvidet til å gjelde treåringer i de samme områdene samt Drammen i 2010." Det korrekte er at ordningen ble utvidet til å gjelde treåringer i to områder i Drammen og i Gamle Oslo bydel i Oslo. Målgruppen forble uendret i bydelene i Groruddalen og Søndre Nordstrand i Oslo.

12.1 Obligatorisk barnehage

- Utvalget anbefaler at barnehagetilbudet fortsatt skal være frivillig.

Erfaringer fra det pågående forsøket med gratis kjernetid i bydelene i Groruddalen og i Søndre Nordstrand tyder på at foreldrenes holdninger til bruk av barnehage henger tett sammen med deres forståelse av barnehagens betydning som skoleforberedende arena. Erfaringene fra forsøket kan videre tyde på at foreldrenes holdninger endrer seg i positiv retning etter å ha deltatt i gratis kjernetid.

IMDi er enig i at kunnskapsgrunnlaget om hvorfor enkelte barn ikke deltar i barnehagetilbudet er mangelfullt. Foreldres argumenter for ikke å bruke tilbudet må respekteres, men dersom det er hindringer i form av holdninger basert på mangelfull eller utdatert viten bør disse imøtekommes med fakta. For eksempel kan foreldre for barn med minoritetsspråklig bakgrunn få informasjon om førskolebarns særlige evne til å lære flere språk parallelt.

12.2 Gratis barnehage

– Utvalget foreslår 20 timer gratis barnehage i uken for alle barn i alderen 3–5 år.

IMDi støtter forslaget og er enig i utvalgets vurderinger.

12.3 Organisering av tilbudet

– Utvalget foreslår at tilbudet gis innenfor det ordinære barnehagetilbudet.

På bakgrunn av erfaringer med egne korttidsstilbud i forsøket med gratis kjernetid i Groruddalen og i Søndre Nordstrand er det grunn til å støtte forslaget. Vi stiller oss imidlertid avventende til forslaget inntil brukerne av alternative tilbud, som korttidsbarnehager mv, er hørt. Vi bemerker at utvalget selv trekker frem åpne barnehager som et tilbud "som kan fungere som en god introduksjon og rekrutteringsarena til barnehagen, hvor både foreldre og barn kan bli kjent med barnehagens rutiner og arbeidsmåter."

12.3.1 Samarbeid med andre instanser

– Utvalget anbefaler at alle barnehager skal ha tilknytning til et tverrfaglig samarbeidsteam.

IMDi tar ikke stilling til forslaget utover at vi støtter systematisk samarbeid med skolene for å lette overgang barnehage/skole.

12.3.2 Samarbeid med foreldre

- Utvalget anbefaler at kommunen via helsestasjoner og andre instanser gir informasjon til foreldre om betydningen av å gå i barnehagen.
- Utvalget foreslår at tilbudet om foreldreveiledning utvides og styrkes.
- Utvalget foreslår at det opprettes en egen foreldreportal på internett.
- Utvalget foreslår å lovfeste kommunale foreldreutvalg for barnehagene.
- Utvalget foreslår at det lovfestes at kommunen skal ha en egen plan for foreldresamarbeid for barnehagene.

IMDi støtter forslagene og er enig i utvalgets vurderinger. Vi vil legge til at erfaringer fra arbeidet med å rekruttere til gratis kjernetid kan ha overføringsverdi til andre bydeler og kommuner. Bydelene har jobbet aktivt med å oppsøke foreldre, stilt med brukertilpasset informasjon og en invitasjon om å besøke barnehagen for å observere dens hverdag. Et slikt tett forhold mellom bydel og foreldrene har gitt synergier til økt deltakelse, særlig fra mødrene, i bydelens øvrige tilbud og tjenester.

12.4 Barnehagens innhold og oppgaver

IMDi har ikke tatt stilling til kap 12.4.1 til 12.4.4 utover vårt hørings svar datert 24.9.2010 (vår referanse 10-01313-2, som er svar på deres høringsbrev av 30.6.2010) om endringer i forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver som følge av endret formålsbestemmelse.

Vi vil imidlertid kommentere kap 12.4.5 *Særmerknad*. Gitt utfordringer med lav andel med pedagogisk utdanning og generelt lavt utdanningsnivå blant assistenter, mener vi at obligatorisk kartlegging av førskolebarn ikke bør prioriteres da vi antar det vil ta pedagogiske ressurser vekk fra daglig drift i barnehagen.

12.5 Personalet i barnehagen

- Utvalget foreslår at det innføres et varig system for etter- og videreutdanning for ansatte i barnehagesektoren.
- Utvalget foreslår at minst 50 prosent av de ansatte i barnehagen må ha førskolelærerutdanning eller annen tilsvarende pedagogisk utdanning.
- Utvalget foreslår at muligheten til dispensasjon fra utdanningskravet må innskrenkes.
- Utvalget anbefaler at det vurderes å innføre et minimumskrav til formelle kvalifikasjoner hos assistenter i barnehagen.
- Utvalget foreslår at det igangsettes en egen kampanje for rekruttering til førskolelærerutdanningen.
- Utvalget foreslår at det igangsettes varig systematisk lederopplæring av styrere i barnehagene.
- Utvalget foreslår at førskolelærerutdanningen blir 4-årig.
- Utvalget anbefaler et betydelig lønnsloft til førskolelærere for å sikre kvalifisert personell i barnehagen og rekruttering til førskolelærerutdanningen.
- Utvalget foreslår at det lovfestes et krav om barnehagefaglig kompetanse i kommuneadministrasjonen.

IMDi støtter forslagene og er enig i utvalgets vurderinger. Med bakgrunn i at andelen barn med minoritetsbakgrunn er en viktig målgruppe for barnehagene mener vi at strekpunkt 1, 5 og 6 ovenfor bør ha et særskilt fokus på ansatte og studenter med minoritetsbakgrunn. I tillegg anbefaler vi at utdanningsmyndighetene legger til rette for økt bruk av etappedelte praksisbasert utdanning, som for eksempel praksisbrev innen barne- og ungdomsarbeiderfaget.

12.6 Samarbeid og sammenheng mellom barnehage og skole

- Utvalget foreslår at det innføres en plikt til samarbeid mellom barnehage og skole i regelverk og planverk for både barnehage og grunnopplæringen.

- Utvalget foreslår at deler av innholdet i den statlige veilederen *Fra eldst til yngst* tas inn i forskriftene for både barnehageloven og opplæringsloven.
- Utvalget foreslår at kommunen pålegges å lage en overordnet plan for hvordan sammenheng mellom barnehage og skole skal sikres og overgangen skal bli best mulig for barna.
- Utvalget foreslår at det i grunnskolelærerutdanningen for 1.–5. trinn innføres en obligatorisk praksisperiode i barnehage.
- Utvalget anbefaler at det gis tilbud om hospitering i hverandres virksomheter for ansatte i barnehage og skole.
- Utvalget anbefaler at det gis tilbud om kompetanseutvikling til førskolelærere og grunnskolelærere vedrørende samarbeid mellom barnehage og skole.

IMDi støtter i hovedsak forslagene og er enig i utvalgets vurderinger. Når det gjelder strekpunkt 2 ligger den nevnte veilederen utenfor vårt kompetanseområde. Vi stiller spørsmål ved om det kan være verdt å vente med å konkludere før en har ytterligere dokumenterte erfaringer fra Språkløftet.

Med hilsen
for Integrerings- og mangfoldsdirektoratet

Geir Barvik
Direktør

Peter Baum
Høringskoordinator

Saksbehandler: Seniorrådgiver Marita Kristiansen, IMDi Øst.

Kopi:
Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet